

# MÚSICA

## Sardanes a Pequín

TEXT: LLUÍS SUBIRANA



Vista del públic.

Amb motiu dels Jocs Olímpics 2008 celebrats a Pequín, la Fundació Universal de la Sardana (FUS) va organitzar una expedició per tal de donar a conèixer la sardana a la capital de la Xina. Abans de relatar la crònica de l'esdeveniment crec convenient fer una mica d'història.

La FUS va ser creada l'any 1992, amb motiu dels Jocs Olímpics de Barcelona 92, a iniciativa de Josep Espar Tíco i amb l'objectiu primordial de difondre la nostra dansa a tot el món com a vehicle per expressar la pau i la solidaritat entre els pobles i adoptant el lema: **"La Sardana, una dansa per al món"**.

Actualment està presidida pel compositor i director Antoni Ros-Marbà i n'és el Director General el també compositor Josep M. Serracant.

Des de la seva creació, la FUS ha estat present als Jocs Olímpics de Barcelona 1992, Atlanta 1996, Sidney 2000, Atenes 2004 i, malgrat les enormes dificultats organitzatives que s'han tingut que superar, a Pequín 2008.

El 22 de juliol de 1992, per donar la benvinguda als participants als Jocs de Barcelona la FUS va organitzar "La sardana més gran de la història", una gran ballada simultàniament a 40 poblacions de Catalunya, Andorra i les Illes Balears congregant a més de 35.000 persones. A més, la ballada a l'acte inaugural a l'Estadi Olímpic reproduint les cinc anelles olímpiques va ser una imatge que va donar la volta al món.

A Atlanta 1996 es va organitzar una ballada amb cinc anelles formades per balladors procedents dels cinc continents. Es va estrenar la sardana *Atlanta 96* de Salvador Brotons, guanyadora del premi convocat entre músics de tot el món. La cobla Els Montgrins va interpretar-la. També s'oferí una gran escultura sobre la sardana titulada "Sardana oberta. Barcelona a Atlanta", de l'escultor Manuel Álvarez, que es va ubicar al Palau de Justícia d'Atlanta.

En el millor dels escenaris possibles d'Austràlia, la Universitat de Sydney, el setembre de 2000 es va inaugurar l'exposició "Introducing Catalonia a European Paradise", una mostra dels aspectes més significatius històrics, geogràfics, culturals, esportius i també gastronòmics de Catalunya, i una resposta clara i intel·ligent a la pregunta "És realment Catalunya un paradís d'Europa? Els australians que van veure aquesta exposició van comprovar que Barcelona i Catalunya eren un objectiu indefugible en els seus viatges a Europa. Després, cinc rotllanes amb sardanistes que havien après sardanes a Melbourne, a Brisbane i a la mateixa Sydney, van dibuixar les cinc anelles olímpiques i van ballar sardanes al so d'una banda australiana de 20 músics. Com si fos una cobla van triar els instruments més similars amb la inclusió d'una tenora, interpretada pel sabadellenc Joan Jordi Beumala, que va donar potència i originalitat al conjunt. El compositor australià Paul Stanhope va estrenar *The Olympic Sardana Sydney 2000*. Un segon acte al Great Hall de la Universitat va culminar el programa. Un concert de la banda tocant obres de R. Viladesau, J. Vicens "Xaxu", A. Borgunyó, F. Mas Ros i A. Ros-Marbà i després l'audició en català pel University Musical Society Choir de *La sardana de les monges*, *Les fulles seques*, *L'Empordà*, *Marinada* i el *Fum, fum, fum*, una cançó tradicional que el Cor de la universitat té incorporada al seu repertori de concerts nadalencs. Com a colofó es va cantar el *Cant de la Senyera*, amb una força i un lliurament total per part dels 170 cantants que formaven el cor.

L'agost del 2004, als Jocs d'Atenes, les sardanes van ser ballades per una rotllana de sis parelles del grup de danses La Farandola de l'Escala, tot aprofitant l'agermanament de l'Escala-Empúries amb Palea Fokea-Súnion, una rotllana de balladors grecs i una altra formada per sis parelles de balladors de cada continent, amb vestits dissenyats per Antoni Miró i acompanyats per la Cobla La Principal de l'Escala. Els actes es van fer a llocs emblemàtics com el Partenó d'Atenes i el Temple de Poseidó de Sunion.



**Autoritas i membres de la FUS.**

A més de la presència als Jocs Olímpics, la FUS desplega altres activitats de gran interès com són les peticions a la UNESCO per tal de que la sardana sigui declarada Patrimoni Universal de la Humanitat; la petició al COI a fi de que la sardana sigui declarada la dansa oficial dels JJOO; les exposicions arreu de Catalunya i l'estranger de la col·lecció *Els Artistes i la Sardana*; la confecció d'un DVD d'aprenentatge per ballar sardanes i els contactes amb tots els centres i delegacions catalanes del món per tal de proporcionar-los material didàctic i assessorament.

He fet aquesta necessària introducció per tal d'entendre la importància que, insisteixo, malgrat les dificultats polítiques, administratives, organitzatives i econòmiques que la FUS va haver de vèncer, representava ser també presents a Pequín 2008, a més tenint a l'horitzó els Jocs de 2012 que se celebraran a Londres, una ciutat on tot fa preveure que la sardana hi podrà ser present sense haver de superar tantes dificultats com a Pequín.

L'expedició de la FUS estava formada per un total d'onze músics, dotze dansaires i 34 persones més entre organitzadors i acompanyants. Entre elles cinc sabadellencs: Josep M. Serracant, Jesús Ventura i Lluís Subirana, en representació de la FUS, i els dansaires Xavi Romero i Marta Masqué. Entre els músics també hi era el tiple de la Jovenívola de Sabadell, Oriol Oller.

Les sis parelles de dansaires havien estat seleccionats de diverses colles sardanistes de Catalunya amb una àmplia representació territorial: Barcelona, Blanes, Figueres, Igualada, Lleida, Martorelles, Sabadell, Santa Coloma de Gramanet i Sant Pere de Ribes.



**Cobla de Cambra de Catalunya.**

L'expedició va arribar a Pequín el 24 de juliol i es va hostatjar al nou i cèntric hotel Tianan Tianlun Rega. A la terrassa de la setena planta, i davant l'expectació dels clients que hi varen assistir, es va celebrar el dia 26 un petit concert fora de programa que es va iniciar amb la interpretació d'*Els segadors*. Cal recordar l'expressa prohibició de les autoritats xineses de fer ostentació de qualsevol signe polític, entre ells naturalment himnes i banderes nacionals de qualsevol país o estat.

L'acte central de la presència de la sardana als Jocs de Pequín 2008 es va celebrar el diumenge 27 de juliol a la tarda, al gran Parc Ditan, i va constar de dues parts. La primera de caire oficial i reservada per a les autoritats xineses, els músics, els dansaires i els representants i acompanyants de la FUS. Va actuar d'introdutora de l'acte la senyora Chen Xiaozhen, representant de China Travel Service, l'agència encarregada del viatge, dels permisos i de l'organització de les actuacions. Després, un representant de les cinc autoritats locals presents a l'acte va donar-nos la benvinguda i l'agraïment perquè haguéssim portat el nostre folklore a Pequín amb motiu dels Jocs. El parlament del Director General de la FUS, Josep M. Serracant, va començar amb unes paraules que no deixen cap dubte sobre la identificació i reivindicació catalana de l'expedició a Pequín. "Distingides autoritats, senyores i senyors, jo us parlaré en català. Venim de Barcelona, de Catalunya, a mostrar-vos la sardana, una música i una dansa que simbolitza la unió, la germanor entre els pobles i la pau universal." Una declaració de principis que va ser traduïda fidelment al xinès per la Sílvia, la traductora catalana que ens acompanyava. Després de l'intercanvi d'obsequis entre les autoritats xineses i la

**g.i. ASSESSORS, S.L.**

GESTIÓ INTEGRAL. JURÍDICA. FISCAL. LABORAL

Rambla, 5, 4a planta - 08202 Sabadell  
Tels. 937 275 920 - Fax 937 256 456  
gestio@giasessors.com

**ESCOLA DEL SOL**

C. Migdia, 35-45 - C. Sant Pau, 20  
Tels. 93 727 82 46 - 93 725 74 61  
08201 Sabadell

**GS Comunicació Gràfica**

E08203 SABADELL  
Cabanyes, 8  
Tel 937 120 520  
Fax 937 120 579



delegació catalana, la Cobla de Cambra de Catalunya i els dansaires de la colla batejada amb el nom Colla Pequín 2008, van oferir una mostra de la música i la dansa de la sardana que va ser seguida amb gran interès per les autoritats i els xinesos presents.

La segona part de l'acte es va celebrar en un altre indret del parc, obert a tot el públic, on cada dia s'hi han celebrat espectacles amb motiu dels Jocs. En un ampli i decorat escenari, la cobla i la colla van oferir les seves interpretacions i actuacions davant d'un nombrós públic que observava encuriós aquella música i aquella dansa que no havien sentit ni vist mai. Dos presentadors xinesos van presentar els músics i balladors com a una expedició espanyola (Catalunya com a nació o estat no existeix a la Xina, ni en gran part del món) que venia a mostrar-nos el seu folklore. D'aquí ve la malintencionada interpretació del periodista de TV3 present a l'acte citant que els presentadors havien fet esment de la "sardana espanyola". Cal dir que també hi havia Televisió Espanyola que va saber transmetre la notícia amb molt més sentit comú que la televisió que diuen que "és la nostra".

En el decurs de les diverses actuacions, la Cobla de Cambra de Catalunya va oferir un repertori que combinava autors històrics com Morera, Toldrà, Viladesau, Serra, amb contemporanis i presents a l'acte com J. Ventura, J. Molina, J.M. Guinart, C. Santiago...

També es va interpretar una versió arranjada per a cobla per Josep M. Serracant d'una dansa tradicional xinesa *El gessamí* que va ser ballada amb gran expectació per tres joves germanes trigèmies pertanyents a un grup de dansa de Pequín. Estava previst fer una petit taller per ensenyar com es balla la sardana a tots els assistents però no va ser possible per les estrictes mesures de seguretat existents al recinte i a tots els actes que se celebraven en aquestes dates. Finalment però, vencent la reticència dels organitzadors pequinesos, es va fer una sardana de germanor a la qual s'hi van incorporar els grups de dansa xinesos que havien participat a l'espectacle i un bon nombre d'espectadors.

S'ha dit que l'expedició catalana no va mostrar la senyera en la seva actuació. És cert, sabíem que no podíem fer-ho des del primer moment que vàrem tenir la confirmació que podíem portar la sardana a Pequín, que és el que realment volíem. Ni la senyera, ni la bandera espanyola, ni cap altre signe d'exaltació patriòtica. La nostra missió era cultural i festiva, no política. I això a la Xina ho tenen molt clar. I ha molts altres llocs del món. Qui no ho vulgui entendre és que no s'ha mogut mai de casa. La valoració en conjunt de l'esdeveniment és prou positiu per esvair dubtes i malintencionades interpretacions. Per primera vegada a la història, gràcies a la Fundació Universal de la Sardana, la música i la dansa de la sardana ha estat present a la Xina. Per primera vegada, a la Xina ha estat interpretat en públic i per una cobla el nostre himne nacional, *Els segadors*, cosa que no podrien, ni segurament s'atrevirien a fer els nostres polítics. I si és cert que no vàrem poder enarborar la senyera, aquesta estava perfectament ubicada en el cor dels 57 expedicionaris presents. Vàrem anar a la Xina, a Pequín, com a catalans i sardanistes, i en vàrem tornar amb l'orgull de la feina ben feta.



Colla sardanística en exhibició.



Sardana de germanor.